

Center for Specialrådgivning Aarhus

Ydelseskatalog 2026-2027

Version 1

MarselisborgCentret, Evald Krogs Gade 11D, 8000 Aarhus C

Leder Dorte With
E-mail wdo@aarhus.dk

Telefonnr. 70 25 04 22

Telefontid mandag til fredag kl. 9.30-11.30

Hjemmeside csa.aarhus.dk

Funktionspostkasse csa@mso.aarhus.dk

Indholdsfortegnelse

Om Center for Specialrådgivning Aarhus.....	3
A: Småbørnsområdet 0-6 år syn	4
Rådgivning og vejledning for småbørn 0-6 år tilmeldt Synsregisteret	
B: Grundskoleområdet syn.....	8
Rådgivning og vejledning for børn og unge i uddannelse	
C: Specialskoleområdet syn.....	14
Rådgivning og vejledning på specialskoler	
D: Ungeområdet syn	18
Ungdoms- og videregående undervisningsforløb efter grundskolen	
E: Voksenområdet syn	21
Rådgivning og vejledning i forbindelse med nedsat synsfunktion	
G: Arbejdsmarkedsområdet syn.....	25
Voksne med tilknytning til arbejdsmarkedet	
H: Synskompenserende digitale kommunikationshjælpemidler	30
Rådgivning og vejledning i forbindelse med synskompenserende digitale kommunikationshjælpemidler	
HØ: Høreområdet	35
KO: Kommunikation	38
Rådgivning og vejledning i forbindelse med hjælpemidler til kommunikation, struktur, hukommelse og ordblindhed	
L: Rådgivning og vejledning vedrørende lys	42
MO: Siddestilling	43
Siddestillingsanalyse, tryksårsudredning og 24-timers positionering	
N: Syn-hjerne	47
O og S: Optik og syn	49
Udredning, rådgivning og vejledning af optiske hjælpemidler i forbindelse med nedsat synsfunktion	
SA: Sårområdet	52
T: Handicapkørsel for svagtseende og blinde	53
Z: Ankesager og aktindsigt.....	53
Kurser og vidensarrangementer.....	54
Lovgrundlag	55

Om Center for Specialrådgivning Aarhus

Introduktion

Center for Specialrådgivning Aarhus er et højt specialiseret center i Aarhus Kommune, som leverer ydelser til personer med kommunikationshandicap samt tryksår og sårproblematikker. Center for Specialrådgivning Aarhus varetager rådgivningsforløb, udredninger samt myndighedsopgaver i Sundhed og Omsorg i Aarhus Kommune på syns-, kommunikations-, høre-, siddestillings- og sårområdet.

Center for Specialrådgivning Aarhus sælger herudover ydelser til andre dele af Aarhus Kommune, til kommuner med og uden abonnement samt til en række uddannelsesinstitutioner med videre.

Center for Specialrådgivning Aarhus er VISO-leverandør på blandt andet siddestillingsområdet.

Formål med Ydelseskataloget

Ydelseskataloget har til formål at beskrive Center for Specialrådgivning Aarhus' specialiserede ydelser og deres omfang. Ydelserne skal til enhver tid dække det behov, aftagerne har brug for. Vi er derfor meget lydhøre i forhold til nye tiltag eller ønsker om særlig sammensatte ydelser.

Målgruppe

Målgruppen er børn, voksne og ældre med begrænsninger i funktionsevnen som følge af synspåvirkninger, nedsat hørelse, andre begrænsninger i kommunikationsaktiviteter eller siddestillings- og sårproblematikker.

Den specialiserede faglige ydelse på Center for Specialrådgivning Aarhus

En nedsat funktionsevne kan have alvorlige konsekvenser for den enkelte og kan hæmme vedkommendes muligheder for deltagelse i samfundslivet. Målgruppen har ofte komplekse behov, der kræver en specialiseret og tværfaglig viden og indsats. Indsatsen retter sig mod muliggørelse af aktivitet og deltagelse, således personen kan leve et så aktivt og meningsfuldt hverdagsliv som muligt.

Grundlag og lovgivningsmæssige rammer

Center for Specialrådgivning Aarhus arbejder helhedsorienteret og samarbejder med relevante samarbejdspartnere, hvad enten det drejer sig om sundheds- og omsorgsområdet, socialområdet, undervisningsområdet eller beskæftigelsesområdet. Målet er bedst mulig rehabilitering, som er kendetegnet ved at være helhedsorienteret, individuelt tilrettelagt, målrettet, tidsafgrænset og baseret på den bedst dokumenterede og nyeste faglige viden og metoder. Begrebsrammen i det tværfaglige arbejde er ICF, som beskriver et menneskes helbred og funktionsevne som et dynamisk samspil mellem kroppens funktion, aktivitet og deltagelse og de kontekstuelle faktorer.

En helhedsorienteret indsats afgrænses ofte ikke af en enkelt lovgivning. Center for Specialrådgivning Aarhus arbejder under lovgivning med både socialområdet, undervisningsområdet og beskæftigelsesområdet.

Medarbejderne på Center for Specialrådgivning Aarhus

Medarbejderne er højt specialiserede med baggrund i faglige grunduddannelser efterfulgt af løbende efteruddannelse, specialisering, vidensindsamling og vidensdeling.

Der arbejdes i specialiserede teams, som er en forudsætning for at kunne yde specialrådgivning af høj faglig kvalitet både monofagligt og tværfagligt.

Der er et tæt tværgående samarbejde i huset samt med eksterne specialister som for eksempel praktiserende læger og speciallæger.

Alle teams indgår i nationale og landsdækkende netværk.

A: Småbørnsområdet 0-6 år syn

Rådgivning og vejledning for småbørn 0-6 år tilmeldt Synsregisteret

Lovgrundlag

Bekendtgørelse af lov om social service (LBK nr. 155 11/02/2025) §§ 10 og 12

Folkeskoleloven § 20, stk. 2

Bekendtgørelse om folkeskolens specialpædagogiske bistand til børn, der endnu ikke har påbegyndt skolegangen (BEK nr. 1263 af 28/11/2024)

Børnene inddeles i fire grupper efter synsstyrke

Gruppe 1 6/18->6/36 eller tilsvarende

Gruppe 2 6/36->3/60 eller tilsvarende

Gruppe 3 3/60->0 eller tilsvarende

Gruppe 4 Børn i specialbørnehaver og døgninstitutioner

Ydelse	Beskrivelse – ydelsen kan blandt andet indeholde
A0 Forberedende sagsudredning 2 timer	Målgruppe Småbørn tilmeldt Synsregisteret, der p.t. ikke modtager kontinuerlig vejledning. Småbørn udenfor Synsregisteret, hvor der sker henvendelse med ønske om udredning, rådgivning og vejledning. Formål Ajourføring og indsigt i sagsforløb. Opsamling og videregivelse af information til sagsfremstilling og udredning. Indhold • Indhentning og vurdering af synsoplysninger • Kontakt til familie eller institution for at afklare behov • For børn udenfor Synsregisteret; afklare med kommunen om Center for Specialrådgivning Aarhus kan tilbyde rådgivning og vejledning
A0A Manglende afbud 2 timer	Indhold • Ydelsen anvendes, hvis planlagte aftaler eller møder ikke kan afholdes på grund af udeblivelse eller der meldes afbud senere end kl. 12 dagen før
A1 Enkeltstående synspædagogisk rådgivning og vejledning 5 timer	Målgruppe Småbørn med synsvanskeligheder, som ikke er tilmeldt Synsregisteret. Formål Rådgive og vejlede personale og/eller hjemmet i at understøtte barnets udvikling, deltagelse, trivsel og læring. Indhold • Besøg i institution • Besøg i hjemmet • Deltagelse i tværfagligt møde
A2 Tværfaglig udredning i forbindelse med nyregistrerede eller henviste småbørn	Målgruppe Nyhenviste småbørn, der er tilmeldt Synsregisteret. Småbørn udenfor Synsregisteret, hvor der er mistanke om synsnedsættelse, som kan påvirke deres udvikling.

Ydelse	Beskrivelse – ydelsen kan blandt andet indeholde
21 timer	Indhold • Gennemgang af øjenlægeudskrifter og andet journalmateriale • Indhentning af information fra forældre, sagsbehandler, involverede fagpersoner, øjenlæge og optiker • Synsafprøvning af barnet • Observation af barnet i hjem og eventuelt daginstitution • Besøg i hjemmet og eventuelt daginstitution • Udarbejdelse af skriftligt materiale ved behov
A3 Løbende synspædagogisk rådgivning og vejledning Årsydelse Gruppe 1 og 4 25 timer	Målgruppe Svagsynede småbørn tilmeldt Synsregisteret. Synsstyrke 6/18->6/36 eller tilsvarende. Småbørn tilmeldt Synsregisteret i specialbørnehaver og døgninstitutioner eller lignende. Synsstyrke 6/18->0 eller tilsvarende. Formål Habiliterende og inkluderende støtte til barn og omgivelser. Indhold • Optisk udredning efter behov • Observation, afprøvning og løbende vurdering af barnets synsfunktion • Vejledningsbesøg i hjem og daginstitution efter behov • Tværfagligt samarbejde med relevante fagpersoner • Rådgivning og vejledning vedrørende stimulation, ideer til leg, legetøj, træningsmateriale, hjælpemidler, herunder IT • Udarbejdelse af handletiltag i samarbejde med forældre og fagpersoner • Handicapkompenserende undervisning i ADL og mobility i begrænset omfang (maks. 5 timer) • Forslag til ændringer i det fysiske miljø herunder forbedret belysning • Understøttelse af barnets sociale udvikling og relationer • Skriftligt materiale udarbejdes efter behov
A4 Løbende synspædagogisk rådgivning og vejledning	Målgruppe Svagsynede småbørn tilmeldt Synsregisteret. Synsstyrke 6/36->3/60 eller tilsvarende. Formål Habiliterende og inkluderende støtte til barn og omgivelser. Indhold • Optisk udredning efter behov • Observation, afprøvning og løbende vurdering af barnets synsfunktion • Vejledningsbesøg i hjem og daginstitution efter behov • Tværfagligt samarbejde med relevante fagpersoner • Rådgivning og vejledning vedrørende stimulation, ideer til leg, legetøj, træningsmateriale, hjælpemidler, herunder IT • Udarbejdelse af handletiltag i samarbejde med forældre og fagpersoner

Ydelse	Beskrivelse – ydelsen kan blandt andet indeholde
Årsydelse Gruppe 2 50 timer	• Handicapkompenserende undervisning i ADL og mobility i begrænset omfang (maks. 10 timer) • Forslag til ændringer i det fysiske miljø herunder forbedret belysning • Understøttelse af barnets sociale udvikling og relationer • Skriftligt materiale udsendes og/eller udarbejdes efter behov
A5 Løbende synspædagogisk rådgivning og vejledning Årsydelse Gruppe 3 80 timer	Målgruppe Blinde småbørn tilmeldt Synsregisteret. Synsstyrke 3/60->0 eller tilsvarende. Formål Habiliterende og inkluderende støtte til barn og omgivelser. Indhold • Optisk udredning efter behov • Observation, afprøvning og løbende vurdering af barnets synsfunktion • Vejledningsbesøg i hjem og daginstitution efter behov • Tværfagligt samarbejde med relevante fagpersoner • Rådgivning og vejledning vedrørende stimulation, ideer til leg, legetøj, træningsmateriale, hjælpemidler, herunder IT • Udarbejdelse af handletiltag i samarbejde med forældre og fagpersoner • Handicapkompenserende undervisning i ADL og mobility i begrænset omfang (maks. 15 timer) • Forslag til ændringer i det fysiske miljø herunder forbedret belysning • Understøttelse af barnets sociale udvikling og relationer • Skriftligt materiale udsendes og/eller udarbejdes efter behov
A6 Overgang til skole 7 timer	Målgruppe Svagsynede småbørn, som i det kommende år skal starte i skole. Formål Sikre den fortsatte koordinerede indsats samt overgangen mellem dag- og skoletilbud. Indhold • Øget mødeaktivitet og koordinering i forbindelse med overgang fra børnehave til skole • Øget behov for vejledning

Ydelse	Beskrivelse – ydelsen kan blandt andet indeholde
A7 Kurser eller temamøder for personale og/eller pårørende 1 time pr. deltager	Målgruppe Pårørende og/eller personale i dag- og døgninstitutioner samt dagplejere. Formål Give kursisterne en grundlæggende forudsætning for at arbejde med børn med synshandicap i et inkluderende miljø. Indhold • Øjendiagnoser og konsekvenserne heraf • Synspædagogiske principper, herunder kompenserende hjælpemidler • Inkludering af IT-løsninger i dagligdagen • Mobility eller ledsageteknik • Betydning af omgivelsernes parathed til at inkludere et svagtseende skolebarn Udførelse • Heldagskursus på Center for Specialrådgivning Aarhus
A8 'SeMer' projekt 12 timer	Målgruppe Svagsynede småbørn 4-6 år. Formål Sikre og optimere barnets muligheder for deltagelse og aktivitet på lige fod med andre børn. Indhold • Intensivt kikkert undervisnings- eller træningsprogram på lille hold • Træning i at anvende synsresten med og uden optiske hjælpemidler • Afprøvning af synskompenserende hjælpemidler i forbindelse med skolestart Udførelse • Undervisningen eller træningen foregår i Center for Specialrådgivning Aarhus' lokaler samt udendørs seks gange over et år
A9 Mestringsaktiviteter Dagsarrangement 2 timer pr. barn eller Overnatningsarrangement 3 timer pr. barn	Målgruppe Småbørn med nedsat syn og deres familier. Indhold • Psyko-social udvikling, netværk og rollemodeller. Læring i fællesskaber, mestring, indsigt og accept • Udvikling af synsfaglige færdigheder såsom ADL og mobility • Udvikling af personlige kompetencer • Udvikling af sociale kompetencer
A10 Support og vejledning i forbindelse med svagsynssoftware og hardware 2 timer pr. besøg + pr. påbegyndt time	Målgruppe Børn 4-6 år, der har fået bevilget IT-udstyr. Formål Udstyret fungerer efter hensigten. Indhold • Hjælp i forbindelse med nedbrud • Reparation på stedet om muligt eller foranstaltning af anden løsning

Rådgivning og vejledning for børn og unge i uddannelse

Bekendtgørelse af lov om social service (LBK nr. 155 11/02/2025) §§ 10 og 12

Socialstyrelsens forløbsbeskrivelse: Rehabilitering og undervisning af børn og unge med alvorlig synsnedsættelse 0-18 år

Gruppe 1 6/18->6/48 eller tilsvarende

Gruppe 2 6/48->3/60 eller tilsvarende

Gruppe 3 3/60->0 eller tilsvarende

8

Ydelse	Beskrivelse – ydelsen kan blandt andet indeholde
B2 Tværfaglig udredning i forbindelse med nyregistrerede eller henviste skolebørn 15 timer	Målgruppe Svagsynede eller blinde skolebørn nytilmeldt Synsregisteret. Skolebørn udenfor Synsregisteret, hvor der er mistanke om, at eleven har en synsnedsættelse, der kan påvirke hans eller hendes udvikling. Formål Afklaring af omfanget af elevens synsnedsættelse som grundlag for vejledning og rådgivning. Indhold • Gennemgang af øjenlægeudskrifter og andet journalmateriale • Sagsbehandling af information fra forældre, sagsbehandler, involverede fagpersoner, øjenlæge og optiker • Observationsbesøg på skolen • Synsafprøvning af eleven • Eventuelt afprøvning af synskompenserende hjælpemidler • Eventuelt optikaafprøvning hos specialoptiker på Center for Specialrådgivning Aarhus • Eventuelt deltagelse i tværfagligt møde
B3 Løbende synspædagogisk rådgivning og vejledning Årsydelse Gruppe 1 25 timer	Målgruppe Svagsynede skolebørn tilmeldt Synsregisteret. Synsstyrke 6/18->6/48 eller tilsvarende, hvor synsnedsættelsen giver eleven vanskeligheder i forhold til perception, kommunikation eller mobilitet i en sådan grad, at det har betydelige konsekvenser for elevens sociale interaktion, læring og deltagelse. Formål Formidle synsfaglig viden til eleven og hans eller hendes omgivelser med henblik på styrkelse af mestring, funktionsevne, aktivitet og deltagelse samt læring og trivsel. Indhold • Information om øjenlidelsens karakter og om konsekvenserne for elevens udvikling, læring og trivsel • Synspædagogiske og -didaktiske anvisninger • Understøttelse af elevens deltagelse i alle skolens fag og prøver, herunder afgangsprøver • Udarbejdelse af handleplan i samarbejde med forældre og skolens pædagogiske personale samt andet relevant fagpersonale • Forslag til ændringer i det fysiske miljø, herunder forbedret belysning • Udredning af behov for relevante synskompenserende hjælpemidler • Rådgivning i forbindelse med anskaffelse af relevante synskompenserende hjælpemidler • Instruktion i brug af hjælpemidlerne • Optisk udredning efter behov • Handicapkompenserende undervisning i ADL og mobility i begrænset omfang (maks. 5 timer) • Vejledning med henblik på styrkelse af elevens mestringsevne • Netværksdannelse for elever, forældre og personale

Ydelse	Beskrivelse – ydelsen kan blandt andet indeholde
B4 Løbende synspædagogisk rådgivning og vejledning Årsydelse Gruppe 2 50 timer	Målgruppe Stærkt svagsynede skolebørn tilmeldt Synsregisteret. Synsstyrke 6/48->3/60 eller tilsvarende, hvor elevens perceptuelle udvikling og funktionelle kommunikationsevner via synet, er stærkt begrænsede eller ikke mulige. Formål Formidle synsfaglig viden til eleven og hans eller hendes omgivelser med henblik på styrkelse af mestring, funktionsevne, aktivitet og deltagelse samt læring og trivsel. Indhold • Information om øjenlidelsens karakter og om konsekvenserne for elevens udvikling, læring og trivsel • Synspædagogiske og -didaktiske anvisninger • Sikring af elevens deltagelse i alle skolens fag og prøver, herunder afgangsprøver • Udarbejdelse af handleplan i samarbejde med forældre og skolens pædagogiske personale samt andet relevant fagpersonale • Forslag til ændringer i det fysiske miljø, herunder forbedret belysning • Udredning af behov for relevante synskompenserende hjælpemidler • Rådgivning i forbindelse med anskaffelse af relevante synskompenserende hjælpemidler • Instruktion i brug af hjælpemidlerne • Optisk udredning efter behov • Handicapkompenserende undervisning i ADL og mobility i begrænset omfang (maks. 10 timer) • Vejledning med henblik på styrkelse af elevens mestringsevne • Netværksdannelse for elever, forældre og personale • Styrkelse af elevens omverdensforståelse og begrebsdannelse • Skærpet fokus på elevens samlede funktionsevne, herunder motorisk udvikling, social kognition, psykosocial udvikling, kommunikationsformer og -muligheder
B5 Løbende synspædagogisk rådgivning og vejledning	Målgruppe Blinde skolebørn tilmeldt Synsregisteret. Synsstyrke 3/60->0 eller tilsvarende. Formål Formidle synsfaglig viden til eleven og hans eller hendes omgivelser med henblik på styrkelse af mestring, funktionsevne, aktivitet og deltagelse samt læring og trivsel. Indhold • Information om øjenlidelsens karakter og om konsekvenserne for elevens udvikling, læring og trivsel • Synspædagogiske og -didaktiske anvisninger • Sikring af elevens deltagelse i alle skolens fag og prøver, herunder afgangsprøver • Udarbejdelse af handleplan i samarbejde med forældre og skolens pædagogiske personale samt andet relevant fagpersonale

Ydelse	Beskrivelse – ydelsen kan blandt andet indeholde
Årsydelse Gruppe 3 80 timer	• Introduktion til punktskrift, herunder vejledning i punktskriftindlæring • Vejledning i anskaffelse og fremstilling af punktbøger, e-bøger og andre relevante materialer taktilt eller på lyd • Forslag til ændringer i det fysiske miljø • Udredning af behov for relevante synskompenserende hjælpemidler • Rådgivning i forbindelse med anskaffelse af relevante synskompenserende hjælpemidler • Instruktion i brug af hjælpemidlerne • Optisk udredning efter behov • Handicapkompenserende undervisning i ADL og mobility i begrænset omfang (maks. 15 timer) • Vejledning med henblik på styrkelse af elevens mestringsevne • Netværksdannelse for elever, forældre og personale • Styrkelse af elevens omverdensforståelse og begrebsdannelse • Skærpet fokus på elevens samlede funktionsevne, herunder motorisk udvikling, social kognition, psykosocial udvikling, kommunikationsformer og -muligheder
B6 Overgang til ungdomsuddannelse 7 timer	Målgruppe Grundskoleelever med synsnedsættelse, der i det kommende år påbegynder en ungdomsuddannelse. Formål Sikre den fortsatte koordinerede indsats samt overgangen mellem grundskole og ungdomsuddannelse. Indhold • Øget mødeaktivitet og koordinering i forbindelse med overgang fra grundskole til ungdomsuddannelse • Afklaring af elevens synsmæssige behov i forbindelse med ungdomsuddannelse • Overlevering af relevant synsfaglig viden fra grundskoleforløbet • Synspædagogisk og -didaktisk vejledning • Vejledning i procedurer og muligheder for specialpædagogisk støtte og bevilling af hjælpemidler
B7 Kurser eller temamøder for personale, elever og/eller pårørende	Målgruppe Personale, pårørende og svagsynede grundskoleelever. Formål Temamøde eller workshops, som giver deltagerne indsigt og forståelse for synsnedsættelsen, synspædagogik og konsekvenserne for barnets udvikling, læring og trivsel. Eksempler på kurser og workshops <u>1. IT-hjælpemidler i den pædagogiske praksis</u> Målgruppe: Personale, elever og forældre Indhold: Arbejde med kompenserende hjælpemidler, produktion af materialer, udarbejdelse af pædagogiske forløb <u>2. IT eller CCTV i en pædagogisk faglig sammenhæng</u> Målgruppe: Personale

Ydelse	Beskrivelse – ydelsen kan blandt andet indeholde
1 time pr. lærer eller familie	Indhold: Udarbejdelse af pædagogiske forløb, hvor mål, metode og indhold sættes i relation til benyttelsen af synskompenserende hjælpemidler <u>3. Hvordan støtter jeg bedst mit synshandicappede barn?</u> Målgruppe: Forældre og andre pårørende Indhold: Tilrettelægges ud fra specifikke deltagerønsker, netværksdannelse, rollemodeller og lignende <u>4. Samtalegrupper for synshandicappede skolebørn</u> Målgruppe: Afhængig af aktuelle behov, kunne være synshandicappede teenagepiger Indhold: I strukturerede rammer at få mulighed for at sætte spot på de problemer, der opstår som teenager med nedsat syn <u>5. Basiskursus</u> Målgruppe: Lærere og pædagoger i skoler og SFO'er Formål: Give kursisterne en grundlæggende forudsætning for at arbejde med skolebørn med nedsat syn i et inkluderende miljø Indhold: - Øjendiagnoser og konsekvenserne heraf - Synspædagogiske principper - Kompenserende hjælpemidler - Tilgængelighed - Mobility eller ledsageteknik - Handicapsyn
B8 Mestringsaktiviteter Dagsarrangement 2 timer pr. elev eller Overnatningsarrangement 3 timer pr. elev	Målgruppe Skoleelever med nedsat syn. Indhold • Psyko-social udvikling, netværk og rollemodeller • Læring i fællesskaber, mestring, indsigt og accept • Udvikling af synsfaglige færdigheder, så som ADL og Mobility • Udvikling af personlige kompetencer • Udvikling af sociale kompetencer Arrangementer eventuelt i samarbejde med regionalnetværk for eksempel • Idrætsdage • Computercamp • Overlevelsesture • Familieweekend

Ydelse	Beskrivelse – ydelsen kan blandt andet indeholde
B9 Support og vejledning i forbindelse med svagsynssoftware og hardware 2 timer pr. besøg + pr. påbegyndt time	Målgruppe Svagsynede grundskolebørn, der har fået bevilget IT-hjælpemidler. Formål Hjælpemidlet fungerer efter hensigten. Indhold • Hjælp i forbindelse med nedbrud • Reparation på stedet om muligt eller foranstaltning af anden løsning
B10 Kompenserende undervisning i brugen af IT- hjælpemidler 10 timer	Målgruppe Svagsynede grundskoleelever. Formål At styrke elevens og/eller personalets brug af synskompenserende, elektroniske hjælpemidler i den daglige undervisning. Indhold • Undervisning i anvendelsen af synskompenserende elektroniske hjælpemidler sker i samarbejde med personalet og/eller forældre • Undervisningen tager udgangspunkt i elevens aktuelle behov og synsstatus
B11 Længerevarende undervisning i for eksempel - Mobility - ADL - Punktskrift - Skærmlæsning 15 timer	Målgruppe Skolebørn tilmeldt Synsregisteret. Formål Indlæring af synskompenserende metodikker indenfor mobility, ADL, punktskrift og lignende. Indhold • Undervisningstilbuddet tilpasses ud fra individuel vurdering

C: Specialskoleområdet syn

Rådgivning og vejledning på specialskoler

Lovgrundlag

Folkeskoleloven § 20, stk. 1 og 2

Bekendtgørelse af lov om social service (LBK nr. 155 11/02/2025) §§ 10 og 12

Målgruppe

Specialskoleelever, der er i Synsregisteret

Ydelsen tilrettelægges i tæt samarbejde med institutionen

Ydelse	Beskrivelse – ydelsen kan blandt andet indeholde
C0 Forberedende sagsudredning 2 timer	Målgruppe Specialskolebørn, der er tilmeldt Synsregisteret, der p.t. ikke modtager kontinuerlig vejledning. Specialskolebørn udenfor Synsregisteret, hvor der er mistanke om, at barnet har en form for synsnedsættelse, der vil kunne påvirke dets udvikling. Formål Ajourføring og indsigt i sagsforløb. Opsamling og videregivelse af information til sagsfremstilling og udredning. Indhold • Indhentning og vurdering af synsoplysninger • Kontakt til skole og/eller familie for at afklare behov • For børn udenfor Synsregistret; afklare med kommunen om Center for Specialrådgivning Aarhus kan tilbyde rådgivning og vejledning
C0A Manglende afbud 2 timer	Indhold • Ydelsen anvendes, hvis planlagte aftaler eller møder ikke kan afholdes på grund af udeblivelse eller der meldes afbud senere end kl. 12 dagen før
C1 Enkeltstående synspædagogisk rådgivning og vejledning 5 timer	Målgruppe Børn med synsvanskeligheder, som ikke er tilmeldt Synsregisteret. Formål Rådgive og vejlede i at understøtte barnets udvikling, deltagelse, trivsel og læring. Indhold • Besøg i institution • Besøg i hjemmet • Deltagelse i tværfagligt møde

Ydelse	Beskrivelse – ydelsen kan blandt andet indeholde
C2 Tværfaglig udredning i forbindelse med nyregistrerede eller henviste specialskolebørn 15 timer	Målgruppe Svagsynede eller blinde specialskolebørn tilmeldt Synsregisteret. Specialskolebørn udenfor Synsregisteret, hvor der er mistanke om synsnedsættelse, der kan påvirke dets udvikling. Formål Afklaring af omfanget af barnets synsnedsættelse som grundlag for vejledning og rådgivning. Indhold • Gennemgang af øjenlægeudskrifter og andet journalmateriale • Indhentning af information fra forældre, sagsbehandler, involverede fagpersoner, øjenlæge og optiker • Observationsbesøg på skolen • Synsafprøvning af barnet • Eventuel afprøvning af synskompenserende hjælpemidler • Eventuel optikafprøvning på Center for Specialrådgivning Aarhus
C3 Løbende synspædagogisk rådgivning og vejledning Årsydelse 14 timer	Målgruppe Svagsynede eller blinde specialskolebørn tilmeldt Synsregisteret. Formål Rådgive og vejlede det pædagogisk personale i at understøtte elevens udvikling, deltagelse, trivsel og læring. Indhold • Løbende vejledning af relevant personale i synspædagogiske og synskompenserende tiltag • Vejledning om indretning af de fysiske omgivelser herunder belysning • Observationer i klassen • Optisk udredning efter behov • Eventuel udarbejdelse af skriftlig information • Eventuel deltagelse i møder vedrørende eleven • Eventuel vejledning og rådgivning i hjemmet
C4 CVI-opfølgning og vejledning 6 timer	Målgruppe Børn og unge, der er tilmeldt Synsregisteret, med diagnosen CVI. Formål Fastlægge nuværende funktionelle syn i forhold til visuel kognition. Fremme synskompenserende tiltag. Indhold • Besøg på skolen med afprøvning af synsmaterialer • Afdækning af status • Tværfagligt møde angående implementering eller opfølgning

Ydelse	Beskrivelse – ydelsen kan blandt andet indeholde
C5 Overgang til ungdomsuddannelse eller lignende 7 timer	Målgruppe Svagsynede specialskolebørn, som i det kommende år påbegynder ungdomsuddannelse, aktivitetstilbud eller lignende. Formål Sikre den fortsatte koordinerede indsats samt overgangen mellem grundskole og ungdomsuddannelse. Indhold • Øget mødeaktivitet og koordinering i forbindelse med overgang fra specialskole til fremtidig beskæftigelse • Afklaring af elevens synsmæssige behov i forbindelse med skiftet • Afklaringsmøder eller besøg på andre institutioner • Overlevering af relevant synsfaglig viden fra grundskoleforløbet • Synspædagogisk og -didaktisk vejledning • Vejledning i procedurer og muligheder for specialpædagogisk støtte og bevilling af hjælpemidler
C6 Kurser eller temamøder for personale, elever og eller pårørende 1 time pr. personale eller familie	Målgruppe Personale, pårørende og svagsynede specialskoleelever. Formål Temamøde eller workshops, som giver deltagerne indsigt i og forståelse for synsnedsættelsen, synspædagogik og konsekvenserne for barnets udvikling, læring og trivsel. Eksempler på kurser og workshops <u>1. IT-hjælpemidler i den pædagogiske praksis</u> Målgruppe: Personale, elever og forældre Indhold: Arbejde med kompenserende hjælpemidler, produktion af materialer, udarbejdelse af pædagogiske forløb <u>2. IT eller CCTV i en pædagogisk faglig sammenhæng</u> Målgruppe: Personale Indhold: Udarbejdelse af pædagogiske forløb, hvor mål, metode og indhold sættes i relation til benyttelsen af synskompenserende hjælpemidler <u>3. Hvordan støtter jeg bedst mit synshandicappede barn?</u> Målgruppe: Forældre og andre pårørende Indhold: Tilrettelægges ud fra specifikke deltagerønsker, netværksdannelse, rollemodeller og lignende <u>4. Basiskursus</u> Målgruppe: Lærere og pædagoger i skoler og SFO'er Formål: Give kursisterne en grundlæggende forudsætning for at arbejde med specialskoleelever med nedsat syn i et inkluderende miljø Indhold: - Øjendiagnoser og konsekvenserne heraf - Synspædagogiske principper - Kompenserende hjælpemidler - Tilgængelighed - Mobility eller ledsageteknik - Handicapsyn

Ydelse	Beskrivelse – ydelsen kan blandt andet indeholde
C7 Mestringsaktiviteter Dagsarrangement 2 timer pr. elev eller Overnatnings- arrangement 3 timer pr. elev	Målgruppe Specialskoleelever med nedsat syn. Indhold • Psyko-social udvikling, netværk og rollemodeller • Læring i fællesskaber, mestring, indsigt og accept • Udvikling af synsfaglige færdigheder, så som ADL og Mobility • Udvikling af personlige kompetencer • Udvikling af sociale kompetencer Arrangementer eventuelt i samarbejde med regionalnetværk for eksempel • Idrætsdage • Computercamp • Overlevelsesture • Familiweekend
C8 Support og vejledning i forbindelse med svagsynssoftware og hardware 2 timer pr. besøg + pr. påbegyndt time	Målgruppe Svagsynede specialskolebørn, der har fået bevilget IT-hjælpemidler. Formål Hjælpemidlet fungerer efter hensigten. Indhold • Hjælp i forbindelse med nedbrud • Reparation på stedet om muligt eller foranstaltning af anden løsning
C9 Kompenserende undervisning i brug af IT- hjælpemiddel 10 timer	Målgruppe Svagsynede specialskolebørn. Formål Styrke elevens brug af synskompenserende elektroniske hjælpemidler i den daglige undervisning. Indhold • Undervisning i anvendelsen af synskompenserende elektroniske hjælpemidler sker i samarbejde med personalet • Undervisningen tager udgangspunkt i elevens aktuelle behov og synsstatus
C10 Længerevarende undervisning i - Mobility - ADL - Punktskrift - Skærmlæsning - 'SeMer' 15 timer	Målgruppe Specialskolebørn tilmeldt Synsregisteret. Formål Indlæring af synskompenserende metodikker indenfor mobility eller ADL, punktskrift og skærmlæsningsprogrammer. Indhold • Undervisningstilbuddet tilpasses ud fra individuel vurdering

D: Ungeområdet syn

Ungdoms- og videregående undervisningsforløb efter grundskolen

Lovgrundlag

Bekendtgørelse af lov om social service (LBK nr. 155 11/02/2025) §§§§ 10, 12, 112 og 113

Bekendtgørelse af lov om kommunal indsats for unge under 25 år (BEK nr. 953 af 12/08/2024)

Bekendtgørelse af lov om specialundervisning for voksne (LBK nr. 118 af 05/02/2025)

Bekendtgørelse af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats (LBK nr. 280 af 01/03/2024)

Socialstyrelsens forløbsbeskrivelse: Rehabilitering og undervisning af børn og unge med alvorlig synsnedsættelse 0-18 år

Målgruppe

Unge over 16 år med nedsat syn, som ikke er tilknyttet arbejdsmarkedet. Synsnedsættelsen skal være dokumenteret og have betydning for den unges mulighed for at være selvstændig og aktivt deltagende i samfundet på lige fod med andre.

Formål

Støtte og styrke den unges (re-)habilitering i forhold til erkendelse, identitetsdannelse, sociale interaktion og fremtidige muligheder i en stærk visuel og kompleks verden.

Forebygge mistrivsel, isolation og eksklusion fra ungdomslivets vigtige fællesskaber.

Afklare og formidle løsninger for så vidt angår alle vigtige udfordringer, der opstår i forbindelse med ungdomslivet og overgang til voksenlivet med henblik på at være selvstændig og aktiv deltagende i samfundet på lige fod med andre.

Ydelse	Beskrivelse – ydelsen kan blandt andet indeholde
D0 Forberedende sagsudredning 2 timer	Formål Afklarung af omfanget af synsnedsættelsen, hvilket skal danne grundlag for den fremtidige rådgivning og vejledning. Ajourføring og indsigt i sagsforløb. Opsamling og videregivelse af information til sagsfremstilling og udredning. Indhold • Indhentning og vurdering af synsoplysninger • Kontakt til familien og/eller skolen for at afklare behov • For børn udenfor Synsregisteret; afklare med kommunen om Center for Specialrådgivning Aarhus kan tilbyde rådgivning og vejledning
D0A Manglende afbud 2 timer	Indhold • Ydelsen anvendes, hvis planlagte aftaler eller møder ikke kan afholdes på grund af udeblivelse eller der meldes afbud senere end kl. 12 dagen før

Ydelse	Beskrivelse – ydelsen kan blandt andet indeholde
D1 Tværfaglig udredning og forberedelse til ikke SPS berettiget uddannelser 10 timer	Formål Udredning af behov for rådgivning og vejledning i forbindelse med uddannelse. Indhold • Tværfaglig udredning – synsafprøvning • Møde med leder, lærere og studievejleder i samarbejde med den unge • Information, rådgivning og vejledning vedrørende særlige opmærksomhedspunkter som studerende med synsudfordringer • Demonstration af nye hjælpemidler • Sagsfremstilling til SPS-støtte og hjælp til anskaffelse af synskompenserende hjælpemidler • Vejlede og rådgive uddannelsesstedet om eventuelle ændringer i det fysiske miljø
D2 Løbende synspædagogisk rådgivning og vejledning Årsydelse 12 timer	Formål Regelmæssig og opsøgende synsfaglig rådgivning og vejledning af den unge og dennes omgivelser. Al vejledning på ungdoms- og videregående uddannelsessteder varetages under UVM specialpædagogiske støtte (SPS), dog med undtagelse af STU. Indhold • Indsigt i og erkendelse af synsnedsættelsen, dens omfang og betydning i forhold til et aktivt ungdomsliv • Indsigt i muligheder og rettigheder for unge med nedsat syn for eksempel; synskonsulent, ADL, mobility, handicapkørsel, STUK, IBOS, psykolog samt henvisning dertil • Udredning af behov for optisk kompensering hos specialoptiker • Afdækning af behov for synskompensering i form af hjælpemidler, belysning med mere • Afdækning af behov for mobility, så den unge kan færdes alene til og fra uddannelse samt i fritiden • Afdækning af behov for ADL, så den unge kan leve et selvstændigt ungdomsliv • Afdækning af andre udfordringer • Forebyggelse af mistrivsel og isolation ved for eksempel samtaler, kurser, netværksaktiviteter • Tværfagligt samarbejde med den kommunale ungeindsats (KUI) • Støtte ved overgange; for eksempel til og fra uddannelse, til erhverv, at flytte hjemmefra

Ydelse	Beskrivelse – ydelsen kan blandt andet indeholde
D3 Løbende synspædagogisk rådgivning og vejledning på uddannelsessteder, som ikke er omfattet af SPS Årsydelse 12 timer	Målgruppe Unge synshandicappede, der ikke er omfattet af SU-styrelsens system. Formål Formidle synsfaglig viden samt rådgive og vejlede den unge, dennes undervisere og pædagogiske personale i forhold til inklusion og undervisning. Indhold • Løbende indhentning af information fra sagsbehandler, involverede fagpersoner, øjenlæge og optiker • Løbende vejledning af det pædagogiske personale • Optisk udredning efter behov • Observationer i klassen • Præsentation af relevante materialer og synstræningsprogrammer • Vejledning om indretning af lokaler i forhold til lys, kontraster • Udarbejdelse og gennemgang af rapport efter behov • Oplysning om kursustilbud for elever og personale • For uddannelser med indbygget praktikforløb; vejledning og rådgivning af praktiksted i forhold til synsproblematikker, hjælpemidler med mere • Oplysning om andre synskompenserende aktivitetstilbud og muligheder • Deltagelse i tværfagligt samarbejde med sagsbehandleren, KUI og andre relevante fagpersoner • Deltagelse i møder vedrørende den unge • Løbende samarbejde omkring digitale hjælpemidler
D4 Længerevarende undervisning i for eksempel - Mobility - ADL 15 timer	Formål Indlæring og mestring af synskompenserende metoder indenfor mobility og ADL, som er grundlæggende for et selvstændigt liv. Undervisningstilbuddet tilpasses ud fra individuel vurdering og behov. Indhold • Undervisning i mobility; at færdes som blind eller svagsynet således, at den unge selvstændigt kan færdes på kendte steder • Beskrivelse af ruter og/eller teknikker til brug ved træning • ADL undervisning i forhold til dagligdagens gøremål, herunder kompenserende blindeteknikker, system og struktur
D5 Enkeltstående, konkret og afgrænset synsfaglig indsats af kortere varighed Pr. påbegyndt time	Indhold • Ydelsen anvendes i tilfælde af behov for særlig og ekstraordinær indsats. Eksempler herpå kan være i forbindelse med fornyet behov for syns- eller hjælpemiddeludredning, kriser, uforudsete hændelser, studieskift, akutte problemer med hjælpemidler (for eksempel udlån af erstatning), ekstra undervisning med mere

E: Voksenområdet syn

Rådgivning og vejledning i forbindelse med nedsat synsfunktion

Lovgrundlag

Bekendtgørelse af lov om social service (LBK nr. 155 11/02/2025) §§§§ 10, 12, 112 og 113

Bekendtgørelse af lov om specialundervisning for voksne (LBK nr. 118 af 05/02/2025)

Vejledning om specialundervisning for voksne (VEJ nr. 9396 af 02/07/2009)

Formål

- Fremme den enkeltes mulighed for at klare sig selv eller at lette den daglige tilværelse og forbedre livskvaliteten
- Medvirke til at forbedre borgerens mulighed for at benytte kompenserende strategier, metoder og hjælpemidler, der øger borgerens mulighed for aktiv deltagelse i samfundslivet

Målgruppe

- Personer med nedsat funktionsevne som følge af nedsat syn
- Personer, der som følge af fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse har behov for særlig tilrettelagt undervisning og rådgivning for at afhjælpe eller begrænse virkningerne af funktionsnedsættelsen, og som ikke kan modtage relevante tilbud med samme formål efter anden lovgivning

Indhold

- Modtagelse af henvendelse
- Udredning
- Rådgivning og vejledning
- Afprøvning af hjælpemidler eller forbrugsgoder
- Undervisning i at benytte kompenserende strategier, metoder og hjælpemidler
- Levering, support, afhentning af hjælpemidler
- Undervisning
- Kurser
- Opfølgning
- Afslutning; herunder sagsfremstilling til kommunen med henblik på løsningsforslag

Ydelse	Beskrivelse – ydelsen kan blandt andet indeholde
E0 Manglende afbud 2 timer	Indhold Hvis borger udebliver eller melder afbud senere end kl. 12 dagen før den planlagte aftale
E1 Forberedende sagsudredning 2 timer	Indhold - Indhentning og vurdering af synsoplysninger i samarbejde med øjenlægekonsulent - Telefonisk kontakt med borger og/eller samarbejdspartner med henblik på vurdering af behov og planlægning af behov - Kortere rådgivning eller vejledning af borger via e-mail eller telefon
OBS Alle øvrige E-ydelser forudsætter E1 eller fremsendelse af tilsvarende oplysninger	
E2 Tværfaglig udredning, rådgivning og vejledning på Center for Specialrådgivning Aarhus 7 timer	Indhold - Struktureret samtale med borgeren for at afdække problematikker og ressourcer - Optisk udredning af synet, herunder blandt andet refraktion, forstørrelsesbehov, synsfelt, kontrastsensitivitet, filterbriller - Udredning af binokulært syn - Information om øjensygdommen og dens konsekvenser - Afprøvning og vurdering af behov for optiske hjælpemidler - Afprøvning og vurdering af behov for synskompenserende hjælpemidler - Rådgivning omkring belysning - Introduktion til – eller kort genopfriskning – af mobility - Rådgivning omkring ADL og afdækning af behov for yderligere ADL-undervisning - Psykisk støtte og hjælp til bearbejdning af synstabet - Rådgivning af pårørende og/eller personale - Henvvisning til supplerende tilbud eller DBS (Dansk Blinde Samfund) - Sagsfremstilling til samarbejdskommuner
E3 Synskonsulent udredning på Center for Specialrådgivning Aarhus eller i borgers hjem 4 timer	Indhold - Struktureret samtale med borgeren for at afdække borgerens problematikker og ressourcer - Afprøvning og vurdering af behov for optiske hjælpemidler - Afprøvning og vurdering af behov for synskompenserende hjælpemidler - Information om øjensygdommen og dens konsekvenser - Rådgivning omkring belysning - Introduktion til – eller kort genopfriskning af – mobility - Rådgivning omkring ADL og afdækning af behov for yderligere ADL-undervisning - Psykisk støtte og hjælp til bearbejdning af synstabet - Rådgivning af pårørende og/eller personale - Henvisning til supplerende tilbud for eksempel DBS (Dansk Blinde Samfund) - Sagsfremstilling til samarbejdskommuner

Ydelse	Beskrivelse – ydelsen kan blandt andet indeholde
E4 Opfølgning på indsatsen i forhold til øvrige E-tydelser 3 timer	Indhold • Opfølgende besøg i hjemmet • Undervisning eller geninstruktion i brug af bevilliget optik og hjælpemidler • Eftersyn og små reparationer af hjælpemidler • Undervisning eller geninstruktion i tidligere indlærte teknikker i forbindelse med undervisning i ADL og mobility • Orientering om andre foranstaltninger
E5 Revurdering af bevilligede hjælpemidler 2 timer	Indhold • Revurdering af hjælpemidlets beskaffenhed og anvendelighed til det bevilgede formål • Ombytning af hjælpemiddel i Aarhus Kommune • Sagsfremstilling til samarbejdskommuner
E6 Korterevarende undervisningsforløb 10 timer	Indhold • ADL-undervisning i mindre omfang i forhold til dagligdagens gøremål; kompenserende blindeteknikker • Mobility-undervisning i mindre omfang; at færdes som blind eller svagsynet • Mere vidtgående rådgivning omkring belysning; afprøvning, måling og sagsfremstilling til kommune • Yderligere støtte til accept af synstabet og etablering af ny identitet
E7 Længerevarende undervisningsforløb 14 timer	Indhold • ADL-undervisning – mere omfattende undervisningsforløb • Mobility-undervisning – mere omfattende undervisningsforløb i at færdes som blind eller svagsynet. Tilbydes også til personer med synsfeltsudfald (hemianopsi) som følge af hjerneskade • Undervisning i læsestrategier for personer med synsfeltsudfald (hemianopsi) som følge af hjerneskade
E10 Mindre kurser med specifikt fagligt indhold	Indhold Emner på disse kurser kunne for eksempel være: • Måltidsteknik • Bliv bedre til at bruge dit CCTV Udførelse • Undervisning over flere gange for mindre gruppe • Varighed aftales
E11 Rådgivning af personale eller minikursus i forhold til en borger 4 timer	Indhold • Vejledning og/eller undervisning i, hvordan man som personale bedst støtter en blind eller stærkt svagsynet borger • Undervisning i øjensygdommen • Undervisning i ledsageteknik og relevante kompenserende blindeteknikker eller brug af hjælpemidler
E12 Bevilling eller afslag 1 timer	Indhold • Bevilling eller afslag på hjælpemidler i Aarhus Kommune

Ydelse	Beskrivelse – ydelsen kan blandt andet indeholde
E13 Sagsudredning førerhund 3 timer + eventuelt yderligere, se kommentar	Indhold • Vurdering af ansøgningen og vedlagte skema, som er udfyldt af leverandør ifølge aftale • Telefonisk kontakt med borger og/eller samarbejdspartner med henblik på vurdering af behov. Der kan være behov for sparring med førerhundetræner eller forening, uddybning af udfyldt skema og lignende • Sagsbehandling og eventuel bevilling med skriftlig afgørelse til borger og førerhundeleverandør • Eventuel sparring til bevilligende myndighed i samarbejdskommuner. Det kan dreje sig om spørgsmål i forhold til, om borger er egnet, og hvorvidt der er mobility-færdigheder Kommentar • Kender Center for Specialrådgivning Aarhus ikke borger på forhånd, vil E1-ydelse dække indhentning af synsoplysninger og indledende afdækning • Skulle der være behov for hjemmebesøg, kan suppleres med en E3- eller E4-ydelse • Er der behov for supplerende mobility-undervisning, tages der E6- eller E7-ydelse alt efter omfang
E14 Opfølgning førerhund ¾ time	Indhold • Godkendelse af faktura på førerhund • Godkendelse af fakturaer på løbende udgifter

OBS

Afprøvning med mere i forhold til:

- Døvblinde og fremmedsprogede borgere, hvor der er behov for tolk
- Flerhandicappede

Afregnes ydelsen med ydelsens timetal + eventuel ekstra tidsforbrug

G: Arbejdsmarkedsområdet syn

Voksne med tilknytning til arbejdsmarkedet

Kontaktperson Rikke Bjerre Dalum tlf.nr. 41 85 64 36

Lovgrundlag

Lov om kompensation til handicappede i erhverv (BEK nr. 1174 af 25/11/2019)

Bekendtgørelse af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats (LBK nr. 280 af 01/03/2024)

G-ydelser kan suppleres med E- og H- ydelser

Målgruppe

Borgere, der – på grund af nedsat eller påvirket synsfunktion som følge af øjenssygdom, hjerneskade, hjernerystelse med mere – er i fare for at miste eller ikke at opnå tilknytning til arbejdsmarkedet.

Indhold

- Modtagelse af henvendelse
- Udredning synsfunktion og/eller arbejdssituation
- Rådgivning og vejledning
- Indsats på arbejdspladsen
- Afprøvning af arbejdsredskaber
- Levering, support, afhentning af arbejdsredskaber
- Undervisning
- Afslutning og/eller opfølgning

Ydelse	Beskrivelse – ydelsen kan blandt andet indeholde
G0 Manglende afbud 3 timer	Indhold Hvis borger udebliver eller melder afbud senere end kl. 12 dagen før den planlagte aftale
G1 Forberedende sagsudredning 2 timer	Indhold - Telefonisk kontakt med borger og/eller samarbejdspartnere med henblik på afklaring og beskrivelse af behov - Kortere rådgivning eller vejledning af borger via e-mail eller telefon - Indhentning og vurdering af synsoplysninger - Aftale indsats i samarbejde med kommunen
OBS Alle øvrige G-ydelser forudsætter G1	
G2 Tværfaglig udredning, rådgivning og vejledning på Center for Specialrådgivning Aarhus til borgere med nedsat syn 11 timer	Indhold - Udredning af borgerens situation herunder uddannelses- eller arbejdssituation - Optisk afprøvning - Lysafprøvning - Hjælpemiddelafprøvning og vurdering af behov for anden kompensation - IT-afprøvning - Rådgivning og vejledning - Opsamling og handleplan - Fremsende vejledninger til borger - Rapport til Jobcenter og borger med anbefalinger - Fremsende udredning af arbejdsredskaber til Jobcentret - Oplysning om relevante netværk for erhvervsaktive med synshandicap
G2A Tværfaglig udredning, rådgivning og vejledning på Center for Specialrådgivning Aarhus til borgere med hjernebetinget synspåvirkning (hjernerystelse, hjerneskade og lignende) 12 timer	Indhold - Udredning af borgerens situation herunder uddannelses- eller arbejdssituation - Neurooptometrisk udredning - Lysafprøvning - Hjælpemiddelafprøvning og vurdering af behov for anden kompensation - IT-afprøvning - Rådgivning og vejledning - Opsamling og handleplan - Fremsende vejledninger til borger - Fremsende udredning af arbejdsredskaber til Jobcentret - Oplysning om relevante netværk og andre tilbud til målgruppen * Kortfattet rapport til Jobcenter og borger med anbefalinger

Ydelse	Beskrivelse – ydelsen kan blandt andet indeholde
G10 Længere vejlednings- og undervisningsforløb 15 timer	Indhold Arbejdsrelateret vejledning og undervisning indenfor følgende emner • ADL • Mobility • Synskompenserende IT • Kommunikation og mestring • Undervisning i brug af hjælpemidler til arbejdsbrug (elektronisk lup, transportabelt CCTV, notatapparat, mobiltelefon med mere) • Undervisningen er målrettet den enkeltes konkrete arbejdssituation - tilrettelægges individuelt • Undervisningen tilrettelægges, så den passer ind i arbejdssituationen, og kan afvikles på Center for Specialrådgivning Aarhus eller på den konkrete arbejdsplads
G11 Synsfaglig indsats, hvor Jobcentret igennem en længere periode har brug for en synsfaglig samarbejdspartner i det tværfaglige samarbejde omkring et borgerforløb 25 timer	Indhold • Eksempler på forløb: Integrationsforløb, ressourceforløb og afklaringsforløb • Afklaring og beskrivelse af skånebehov • Afprøvning af hjælpemidler og undervisning i brug af hjælpemidler før og i eventuel praktik • Besøg på arbejdsplads eller praktiksted • Deltagelse i møder med borger og Jobcenter • Vejledning i arbejdspladsindretning og arbejdstilrettelæggelse • Information og rådgivning til sagsbehandler, underviser, arbejdsgiver og andre om øjenlidelsen, konsekvenser og kompensationsmuligheder • Synsfaglig indsats på sprogskole vedrørende undervisning og prøver • Undervisning og vejledning i avanceret brug af synskompenserende hjælpemidler for eksempel Jaws • Afrapportering

H: Synskompenserende digitale kommunikationshjælpemidler

Rådgivning og vejledning i forbindelse med synskompenserende digitale kommunikationshjælpemidler

Lovgrundlag

Bekendtgørelse af lov om social service (LBK nr. 155 11/02/2025) §§§§ 10, 12, 112 og 113

Bekendtgørelse af lov om specialundervisning for voksne (LBK nr. 118 af 05/02/2025)

Bekendtgørelse om hjælp til anskaffelse af hjælpemidler og forbrugsgoder efter serviceloven (BEK nr. 92 af 31/01/2025)

Vejledning om specialundervisning for voksne (VEJ nr. 9396 af 02/07/2009)

Formål

- Fremme den enkeltes mulighed for at klare sig selv eller at lette den daglige tilværelse og forbedre livskvaliteten
- Tilbyde rådgivning til personer med nedsat funktionsevne
- Afprøve hjælpemidler eller forbrugsgoder og beskrive forslag til løsning
- Medvirke til at forbedre deltagerens mulighed for at benytte kompenserende strategier, metoder og hjælpemidler, der øger borgerens mulighed for aktiv deltagelse i samfundslivet

Målgruppe

- Personer med nedsat funktionsevne som følge af nedsat syn
- Personer der, som følge af fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, har behov for særlig tilrettelagt undervisning og rådgivning for at afhjælpe eller begrænse virkningerne af funktionsnedsættelsen, og ikke kan modtage relevante tilbud med samme formål efter anden lovgivning

Indhold

- Modtagelse af henvendelse
- Udredning
- Rådgivning og vejledning
- Afprøvning af hjælpemidler og/eller forbrugsgoder
- Levering, support, afhentning af hjælpemidler
- Undervisning
- Kurser
- Afslutning

Ydelse	Beskrivelse – ydelsen kan blandt andet indeholde
H0 Manglende afbud 3 timer	Indhold Hvis borger udebliver eller melder afbud senere end kl. 12 dagen før den planlagte aftale
H1 Forberedende udredning 2 timer	Indhold - Indhentning og vurdering af synsoplysninger - Telefonisk kontakt med borger med henblik på afklaring af behov – herunder behov for optisk undersøgelse - Aftale indsats i samarbejde med kommunen
OBS H2-H9 forudsætter H1 eller fremsendelse af tilsvarende oplysninger	
H2 Hjælpe-middel-afprøvning 10 timer	Indhold - Optisk udredning efter behov - Struktureret samtale med borger for at afdække dennes problemer og/eller ressourcer i anvendelsen af IT - Afdækning af brugers kommunikative begrænsninger som følge af det nedsatte syn - Vurdering af eventuel eksisterende IT-løsning hos borger med henblik på genanvendelse i en hjælpe-middelløsning - Afprøvning af IT-hjælpe-middelløsning til kommunikation - Afdækning af individuel tilpasning til brugeren - Eventuel langtidsafprøvning hos borger i tvivlstilfælde - Rådgivning omkring belysning og ergonomi - Vurdering af borgers færdigheder som 'IT-borger' - Sagsfremstilling Bemærk I tilfælde, hvor der er tvivl om borgerens evner eller motivation for at benytte udstyret, kan der efter kommunens accept etableres afprøvning over længere tid, eventuelt med udlånt udstyr. Afregnes med særskilt ydelse efter aftale. Ved afprøvning af komplicerede og sammensatte løsninger for eksempel punktnotatapparater, punktprintere, trådløs kommunikation mellem forskellige dele af udstyret, nyt og afprøvet udstyr kan der være behov for ekstra ydelse. Afregnes med særskilt ydelse efter aftale.
OBS H2B ydelsen forudsætter en H2A ydelse	
H3A Levering af større IT-løsning	Indhold - Indkøb og klargøring af IT-hjælpe-middelløsning inklusive CPU-enhed i forhold til de afdækkede individuelle behov - Opsætning af IT-løsning, herunder også for eksempel svingarm, belysning, PC-bord med videre - Backup eller flytning af data ved udskiftning af CPU-enhed - Grundinstruktion i brug af løsning – tænd og sluk - To timers support på løsning det første år efter levering

Ydelse	Beskrivelse – ydelsen kan blandt andet indeholde
14 timer	Bemærk Ved levering af komplicerede og sammensatte løsninger for eksempel punktnotatapparater, punktprintere, trådløs kommunikation mellem forskellige dele af udstyret, nyt og uafprøvet udstyr kan der være behov for ekstra ydelse, afregnes som H11.
H3B Levering af mindre IT-løsning 6 timer	Indhold • Indkøb og klargøring af IT-hjælpemiddel, for eksempel programmer/opdateringer og/eller perifere enheder for eksempel skærm, scanner og printer • Grundinstruktion i brug af leverancen • To timers support på udstyr det første år efter levering
H4 Afprøvning af mindre, digitale hjælpemidler eller Udredning af behov i forbindelse med udskiftning eller opgradering af IT 6 timer	Indhold • Udredning af behov • Indkøb, levering og installation • Grundinstruktion i brug af udstyret; tænd og sluk • Sagsfremstilling til kommunen Eksempler på mindre digitale hjælpemidler; digitale notatapparater og Daisyaftspillere samt synskompenserende mobiltelefoner med trykknapper.
H5 Undervisning i kommunikation med PC og kompenserende software; forstørrelse eller Kommunikation med SmartPhone eller tabletcomputer 10 timer	Målgruppe Borgere med IT-erfaring. Indhold • Kommunikation med Zoomtekst eller SuperNova; forstørrelse • Undervisning i hjælpemidlets kompenserende funktioner og teknikker, anvendt sammen med for eksempel Windows, e-mail og internettjenester • Undervisning i SmartPhones eller tablets kompenserende funktioner og teknikker anvendt sammen med for eksempel telefoni, sms, e-mail og internettjenester
H5A Undervisning i kommunikation med PC og kompenserende software; forstørrelse 20 timer	Målgruppe Borgere uden IT-erfaring. Indhold • Kommunikation med Zoomtekst eller SuperNova; forstørrelse • Undervisning i hjælpemidlets kompenserende funktioner og teknikker, anvendt sammen med for eksempel Windows, e-mail og internettjenester
H6 Undervisning i kommunikation med PC og kompenserende software; forstørrelse og tale 15 timer	Målgruppe Borgere med IT-erfaring. Indhold • Kommunikation med Zoomtekst, SuperNova eller Reader • Undervisning i hjælpemidlets kompenserende funktioner og teknikker, anvendt sammen med for eksempel Windows, e-mail og internettjenester

Ydelse	Beskrivelse – ydelsen kan blandt andet indeholde
H6A Undervisning i kommunikation med PC og kompenserende software; forstørrelse og tale 25 timer	Målgruppe Borgere uden IT-erfaring. Indhold • Kommunikation med Zoomtekst, SuperNova eller Reader • Undervisning i hjælpemidlets kompenserende funktioner og teknikker, anvendt sammen med for eksempel Windows, e-mail og internettjenester
H7 Undervisning i kommunikation med PC og kompenserende software 25 timer	Målgruppe Blinde borgere. Indhold • Kommunikation med Jaws skærmlæser • Undervisning i hjælpemidlets kompenserende funktioner og teknikker, anvendt sammen med for eksempel Windows, e-mail og internettjenester
H8 Undervisning i brug af mindre, digitale hjælpemidler og programmer eller Mindre genopfriskningskursus i brug af kompenserende programmer 5 timer	Indholdsbeskrivelser <u>Mobiltelefoner med trykknapper og synskompenserende funktioner</u> - Brug af mobiltelefonens funktioner – menuer, sms, adressekartotek med videre ved hjælp af synskompenserende programmer til telefoner <u>Milestone med Daisy eller Victor Stream</u> - Indtaling af beskeder - Organisering i mapper - Overførsel af filer fra PC - Afspilning af Daisy bøger <u>Kursus i 10-fingersystem</u> - Keyboard Pro eller andet selvstudieprogram - Installation af program - Kompenserende tilretning af brugerflade - Instruktion i anvendelse af program – baseret på selvstudie - Opfølgning undervejs i forløbet
H9 Undervisning i punktløsninger 20 timer	Indhold Undervisning i brug af punktnotatapparat: • Indskrivning af punktnotater • Gemme notater, åbne notater • Samarbejde mellem punktnotatapparat og PC • Anvendelse af kalender, Internetbrowser og øvrige funktioner i apparatet
H10 Fejlretning via telefon, e-mail eller fjernopkobling Pr. påbegyndt time	Indhold • Support via telefon eller e-mail • Fjernsupport • Support på udstyr indleveret og afhentet hos Center for Specialrådgivning Aarhus

Ydelse	Beskrivelse – ydelsen kan blandt andet indeholde
H11 Fejlretning og support hos borger 2 timer + pr. påbegyndt time	Indhold • Support og fejlretning hos borger • Eventuel efterfølgende kontakt til kommunen vedrørende udskiftning af defekt udstyr • Indkøb, levering og installation af bevilget udstyr Gælder dog ikke PC og hele systemer – her leveres under H3A og H3B
H12 Deponering af IT- hjælpemidler til genanvendelse 2 timer	Indhold • Omhandler brugbart IT-udstyr, som en borger ikke længere anvender • Afhentning af IT-udstyr hos tidligere bruger • Registrering og opbevaring af IT-udstyr • Opmærksomhed på genanvendelse ved bevilling af tilsvarende til anden borger • Oplysning om depot til kommune efter behov

Lovgrundlag

Bekendtgørelse af lov om social service (LBK nr. 155 11/02/2025) §§§§ 10, 12, 112 og 113

Formål

Fremme den enkeltes mulighed for at klare sig selv eller at lette den daglige tilværelse og forbedre livskvaliteten.

Medvirke til at forbedre borgers mulighed for at benytte kompenserende strategier, metoder og hjælpemidler, der øger borgers mulighed for aktiv deltagelse i samfundslivet.

Målgrupper

1. Personer – både børn og voksne – med væsentlig nedsat funktionsevne som følge af nedsat, forvrænget eller ophævet hørelse. Personerne skal være bosiddende i Aarhus Kommune eller Aarhus Kommune skal have handleforpligtelsen overfor borger, selv om borger bor i anden kommune
2. Personer – som nævnt ovenfor i punkt 1 – der ansøger om høretekniske hjælpemidler til privat brug
3. Personer, der er over pensionsalderen, og som ansøger om høretekniske hjælpemidler til lønnet job eller ordinær beskæftigelse

Ydelse	Beskrivelse – ydelsen kan blandt andet indeholde
HØ0 Manglende afbud 2 timer	Indhold • Ydelsen anvendes, hvis planlagte aftaler eller møder ikke kan afholdes på grund af udeblivelse eller der meldes afbud senere end kl. 12 dagen før
HØ1 Forberedende sagsudredning 2 timer	Indhold • Kontakt med borger og/eller samarbejdspartnere med henblik på afklaring og kort beskrivelse af behov • Afklaring af høreapparatstatus: - Hvilket høreapparat har borger - Hvor er det udleveret fra; offentligt eller privat - Hvor gammelt er høreapparatet - Fungerer høreapparatet optimalt - Hvornår er det sidst eftersat eller justeret • Samtykke til indhentning af yderlige audiologiske oplysninger • Indhentning og vurdering af interne og eksterne høreoplysninger • Indledende råd og vejledning, herunder for eksempel afsendelse af skriftlig vejledning, kvitteringsbrev med mere
HØ2 Afklarende sagsudredning 1 time	Indhold • Vurdering af den forberedende sagsudredning • Yderligere afklaring af høreapparatets funktion og muligheder: - Er der uudnyttede muligheder i høreapparatet, der kan afhjælpe problemet uden behov for ansøgte hjælpemiddel. Eventuelt samarbejde internt i kommunens høreteam - Afprøvning af de relevante uudnyttede muligheder i høreapparatet • Vurdering af, hvad borger selv kan gøre i forhold til det aktuelle høretab for eksempel afprøve alternative løsninger

Ydelse	Beskrivelse – ydelsen kan blandt andet indeholde
HØ6 Teknisk og/eller pædagogisk bistand til allerede bevilget hjælpemiddel – Lille 2 timer	Indhold Sag med lille kompleksitet • Borgere som har behov for teknisk og/eller pædagogisk bistand til tidligere bevilget udstyr • Udredning af problemet • Vurdering i forhold til løsning af problemet. Dette kan medføre fremmøde på Center for Specialrådgivning Aarhus, udgifter til reparation og/eller udskiftning • Afhængig af udredning kan det blive aktuelt at igangsætte en anden ydelse til indkøb, installation og specialtilpasning af nye hjælpemidler
HØ7 Teknisk og/eller pædagogisk bistand til allerede bevilget hjælpemiddel – Stor 4 timer	Indhold Se HØ6 – med stor kompleksitet
HØ8 Aflevering af høre-tekniske hjælpemidler 1 timer	Indhold • Vurdering af genbrugsværdi • Indhentning af manglende dele hos borger, opdatering samt klargøring til lager • Bestille afhentning eller kassation via Cura • Ajourføring af hjælpemiddelregistrering i borgerjournal
HØ9 Klagesager Pr. påbegyndte time	Indhold • Uddybning af klagen • Revurdering af eksisterende og nye oplysninger • Genvurdering • Ved fastholdelse af afslag – Ankeskema • Ved imødekommelse af borgers klage: Henvise til den relevante ydelse i forhold til udlevering, afprøvning og opfølgning

KO: Kommunikation

Rådgivning og vejledning i forbindelse med hjælpemidler til kommunikation, struktur, hukommelse og ordblindhed

Lovgrundlag

Bekendtgørelse af lov om social service (LBK nr. 155 11/02/2025) §§§§ 10, 12, 112 og 113

Formål

- Fremme den enkeltes mulighed for at klare sig selv eller at lette den daglige tilværelse og forbedre livskvaliteten
- Tilbyde rådgivning til personer med nedsat funktionsevne
- Afprøve hjælpemidler eller forbrugsgoder og beskrive forslag til løsning
- Medvirke til at forbedre deltagerens mulighed for at benytte kompenserende strategier, metoder og hjælpemidler, der øger deltagerens mulighed for aktiv deltagelse i samfundslivet

Målgruppe

- Personer med nedsat funktionsevne i forhold til kommunikation og kognition
- Alle ydelser henvender sig til både børn og voksne

Indhold

- Modtagelse af henvendelse
- Udredning
- Rådgivning og vejledning
- Afprøvning af hjælpemidler eller forbrugsgoder
- Levering, support, afhentning af hjælpemidler
- Instruktion til borger i brug af hjælpemidler
- Oplæring eller instruktion af relevant fagpersonale og pårørende
- Afslutning
- Der ydes telefonisk support i ½ år efter bevilling og derefter afsluttes sag
- Myndighedsfunktion for borgere i Aarhus kommune
- I relevante sager sendes skriftlig konklusion til bevilgende myndighed i samarbejdskommuner

Ydelse	Beskrivelse – ydelsen kan blandt andet indeholde
KO1 Udredning af behov og muligheder 2 timer	Indhold • Henvendelser, hvor der er tvivl om, hvorvidt borgere vil kunne bruge et kommunikationshjælpemiddel • Foreløbig udredning af borgerens evne til at bruge et kommunikationshjælpemiddel med henblik på en eventuel videre afprøvning
KO2 Kommunikationshjælpemidler og elektronisk udstyr – Kortvarig indsats 3 timer	Indhold • Henvendelser, hvor borgere har behov for kommunikationshjælpemidler og elektronisk udstyr, som kræver en kortvarig indsats • Udredning og afprøvning af borgerens evne og muligheder for at anvende et kommunikationshjælpemiddel eller elektronisk udstyr • Udskiftning eller opdatering af tidligere bevilgede hjælpemidler • Efter aftale med den bevilgende myndighed indkøbes og udleveres hjælpemidlet • Borgeren instrueres i brugen af hjælpemidlet

Ydelse	Beskrivelse – ydelsen kan blandt andet indeholde
KO3 Kommunikations- hjælpemidler og elektronisk udstyr – Mellemlang indsats 6 timer	Indhold • Henvendelser, hvor borgere har behov for kommunikationshjælpemidler og elektronisk udstyr, som kræver en mellemlang indsats • Udredning og afprøvning af borgerens evne og muligheder for at anvende et kommunikationshjælpemiddel eller elektronisk udstyr • Udskiftning eller opdatering af tidligere bevilgede hjælpemidler • Efter aftale med den bevilgende myndighed indkøbes og udleveres hjælpemidlet • Borgeren instrueres i brugen af hjælpemidlet
KO4 Kommunikations- hjælpemidler og elektronisk udstyr – Længerevarende indsats 11 timer	Indhold • Henvendelser, hvor borgere har behov for kommunikationshjælpemidler og elektronisk udstyr, som kræver en længerevarende indsats • Udredning og afprøvning af borgerens evne og muligheder for at anvende et kommunikationshjælpemiddel eller elektronisk udstyr • Udskiftning eller opdatering af tidligere bevilgede hjælpemidler • Efter aftale med den bevilgende myndighed indkøbes og udleveres hjælpemidlet • Borgeren instrueres i brugen af hjælpemidlet
KO5 Kommunikations- hjælpemidler til voksne ordblinde 3 timer	Indhold • Borgere, der på grund af ordblindhed, har svært ved at læse og/eller kommunikere skriftligt • Afprøvning på Center for Specialrådgivning Aarhus, hvor der foregår en udredning og afprøvning af borgerens evne og muligheder for at betjene de forskellige specialprogrammer • Gennemgang af muligheder for brug af indbyggede ordblindefunktioner på borgers egne enheder • Efter aftale med bevilgende myndighed indkøbes, installeres og specialtilpasses programmerne • Borgeren instrueres i brug af programmer
KO6 Hjælpemidler til symbolkommunikation 26 timer	Indhold • Borgere, der på grund af funktionsnedsættelse, har brug for at kommunikere via symboler • Afprøvning på Center for Specialrådgivning Aarhus eller i borgerens hjem, hvor der foregår en udredning og afprøvning af borgerens evner og muligheder for at kunne kommunikere ved hjælp af symboler • Ekstraordinær indsats i forhold til opsætning af symbolkommunikation i elektroniske kommunikationsprogrammer • Udarbejdelse af mindre kommunikationsbøger. Udgifter til materialer er indeholdt i ydelsen • Efter aftale med den bevilgende myndighed indkøbes, installeres og specialtilpasses kommunikationshjælpemidlerne • Borgeren og eventuelle hjælpere instrueres i brug af udstyret inklusive specialprogrammer

Ydelse	Beskrivelse – ydelsen kan blandt andet indeholde
KO7 Kommunikations- hjælpemidler til personer med funktionsnedsættelse, der kræver en kompleks indsats 40 timer	Indhold • Borgere med en svær funktionsnedsættelse, der har behov for en ekstraordinær indsats for at kunne benytte et kommunikationshjælpemiddel • Afprøvning på Center for Specialrådgivning Aarhus eller i borgerens hjem, hvor der foretages en udredning og afprøvning af borgerens evne og muligheder for at betjene de forskellige kommunikationshjælpemidler • Indsatsen kan kræve ekstra tværfaglig koordinering, længerevarende instruktion af borger, pårørende og professionelle • Desuden kan indsatsen kræve, at der bliver lavet specialfremstillede, individuelle kommunikationssystemer • Efter aftale med den bevilgende myndighed indkøbes, installeres og specialtilpasses kommunikationshjælpemidlerne • Borgeren og pårørende og/eller personale instrueres i brug af kommunikationshjælpemidlet
KO8 Teknisk bistand til allerede bevilget udstyr 2 timer pr. besøg + pr. påbegyndt time	Indhold • Borgere som har behov for teknisk bistand til tidligere bevilget kommunikationsudstyr • Udredning af det tekniske problem • Løsning af det tekniske problem. Dette kan medføre udgifter til reparation og/eller udskiftning • Afhængig af udredning, kan det blive aktuelt at igangsætte en anden ydelse til indkøb, installation og specialtilpasning af nye hjælpemidler
KO9 Opfølgning Pr. påbegyndt time	Indhold • Hvis der er behov for yderligere tid i den eller de valgte ydelser, kan der tilkøbes ekstra timer for at færdiggøre indsatsen
KO10 Manglende afbud 3 timer	Indhold • Hvis borger udebliver eller melder afbud senere end kl. 12 dagen før den planlagte aftale
KO11 Henvendelse retur eller videresendt 2 timer	Indhold • Hvis borger trækker sagen tilbage • Hvis der vurderes, at sagen hører til i anden forvaltning, videresendes sagen til rette instans • Hvis samarbejdskommunen trækker en henvendelse tilbage, efter den er registreret og visiteret hos Center for Specialrådgivning Aarhus, afregnes der 2 timer i kommunens abonnement
KO12 Sagsbehandling Aarhus Kommune 2 timer	Indhold • Administrativ sagsbehandling

Ydelse	Beskrivelse – ydelsen kan blandt andet indeholde
KO13 Undervisning og kurser for fagpersoner	Målgruppe Personale i Aarhus kommune samt personale fra andre kommuner Indhold • Forløbets indhold aftales og afstemmes efter deltagernes uddannelses- og erfaringsniveau • Varighed og sted aftales
BKO Børn og kommunikation PPR 1 time + pr. påbegyndt time	Indhold • Ydelse for oprettelse af børnesager, der ikke er indbefattet af §§ 112 og 113 i serviceloven • Ydelsen skal bruges blandt andet i sager løst for PPR Aarhus, PPR Skanderborg eller en anden eksisterende abonnementskommune
GKO Kommunikation Jobcentre 1 time + pr. påbegyndt time	Indhold • Ydelse for oprettelse af jobcentersager, der ikke er indbefattet af §§ 112 og 113 i serviceloven • Ydelsen skal bruges blandt andet i sager løst for Jobcenter Aarhus eller jobcentre i andre eksisterende abonnementskommuner

L: Rådgivning og vejledning vedrørende lys

Lovgrundlag

Bekendtgørelse af lov om social service (LBK nr. 155 11/02/2025) § 112

Ydelse	Beskrivelse – ydelsen kan blandt andet indeholde
L1 Belysning på institutioner 2 timer pr. besøg + pr. påbegyndt time	Målgruppe Ved nybyggeri eller renovering. I samarbejde med installatør, arkitekter, visitatorer og andre. Formål Vejledning i hensyntagende lyssætning til svagsynede. Indhold • Vejledning om lys • Belysningsniveau • Placering af armaturer • Lysfarver • Blænding fra armaturer • Dæmpning • Vejledning om omgivelser • Farvevalg • Kontraster • Blænding fra flader og inventar • Indretning • Kendemærker

Siddestillingsanalyse, tryksårsudredning og 24-timers positionering

Bekendtgørelse af lov om social service (LBK nr. 155 11/02/2025) §§§§ 10, 12, 112 og 113

Terapeuter, der arbejder med kørestolsbrugere med følgende problematikker:

- [illegible]

Ydelse	Beskrivelse – ydelsen kan blandt andet indeholde
MO2 Specialtilpasning af kørestol 27 timer	Henvender Borgerkonsulenter og konsulenter i Aarhus kommune samt personale fra andre kommuner. Indhold • Ydelsen forudsætter MO1 eller MO4 og foregår efter formidling af Siddestillingsanalyse eller Tryksårsudredning • Udvælgelse af egnet kørestol og sædesystem • Der er tale om et længere forløb – op til tre afprøvninger med måltagning og tilpasning. Afprøvninger vil tage udgangspunkt i anbefalinger fra rapporten og oftest i samarbejde med henvender • Udvælgelse af egnede produkter til afprøvning • Op til tre afprøvninger med måltagning og tilpasning af de relevante produkter i samarbejde med borger, den kommunale terapeut og forhandler Tilpasningen kan foregå • I Siddeklínikken hos Center for Specialrådgivning Aarhus • I borgers hjem • Hos leverandør af hjælpemidlet • Eller i træningslokale
MO3 Faglig sparring 2 timer + pr. påbegyndt time	Målgruppe Borgerkonsulenter og konsulenter i Aarhus kommune samt personale fra andre kommuner. Indhold • Der kan tilbydes faglig sparring på en konkret borgers siddestilling i kørestol • Inden sparring, udfylder henvender oplysningsskema omkring borgers funktionsniveau og hjælpemidler samt sender billeder • Der kan deltage flere terapeuter i forløbet Hvor eller hvordan Kan foregå via Microsoft TEAMS, hos borger eller ved deltagelse i personalemøder.
MO4 Tryksårsudredning 17 timer	Målgruppe Borgerkonsulenter og konsulenter i Aarhus kommune samt personale fra andre kommuner. Indhold • Tryksårsudredningen er en systematisk, aktivitetsbaseret skabelon, der tager udgangspunkt i COPM's 7 trins model og ABSA. Der er hentet inspiration i Fællessprog 3 • Der udføres en fysisk undersøgelse såvel som et grundigt helhedsorienteret interview, omkring vaner og rutiner over hele døgnet • Udredningen foretages i borgers hjem med deltagelse af sygeplejerske, terapeut eller plejepersonale • De indhentede oplysninger analyseres, og der udarbejdes konklusion og løsningsforslag • Målet er at finde årsagen til tryksårets opståen, sætte ind med de rette tiltag og dermed give de bedste forudsætninger for heling • Ønskes hjælp til afprøvning af hjælpemidler tilføjes MO2 eller MO6

Ydelse	Beskrivelse – ydelsen kan blandt andet indeholde
MO5 Trykmåling 2 timer + pr. påbegyndt time	Målgruppe Borgerkonsulenter og konsulenter i Aarhus kommune samt personale fra andre kommuner. Indhold - Trykmåling kan tilbydes i forbindelse med Siddestillingsanalyse og Tryksårsudredning eller kan udføres separat - Selve trykmålingen kan foretages på forskellige hjælpemidler – både i den siddende og liggende stilling - Efter endt trykmåling tilbydes formidling af fund og eventuelle løsningsforslag Trykmålingen kan foregå - I Siddeklivnikken hos Center for Specialrådgivning Aarhus - I borgers hjem - Hos leverandør af hjælpemidlet - Eller i træningslokale
MO6 Afprøvning og/eller tilretning af hjælpemidler 2 timer + pr. påbegyndt time	Målgruppe Borgerkonsulenter og konsulenter i Aarhus kommune samt personale fra andre kommuner. Indhold - Ydelsen forudsætter MO1 eller MO4 og foregår efter formidling af Siddestillingsanalyse eller Tryksårsudredning - Efter formidling af Tryksårsudredning eller Siddestillingsanalyse, kan der tilbydes afprøvning af puder, madrasser og lejringspuder i samarbejde med relevante deltagere - Afprøvnings vil tage udgangspunkt i anbefalinger fra rapporten Afprøvningen og/eller tilretningen kan foregå - I Siddeklivnikken hos Center for Specialrådgivning Aarhus - I borgers hjem - Hos leverandør af hjælpemidlet - Eller i træningslokale
MO7 Opfølgning 2 timer + pr. påbegyndt time	Målgruppe Borgerkonsulenter og konsulenter i Aarhus kommune samt personale fra andre kommuner. Indhold Hvis der er behov for yderligere rådgivning, der ikke kan dækkes af andre ydelser: - Opfølgning på nyligt afsluttet sag – information og/eller instruktion til pårørende og hjælpere - Afprøvnings, møder eller hjemmebesøg Opfølgningen kan foregå - I Siddeklivnikken hos Center for Specialrådgivning Aarhus - I borgers hjem - Hos leverandør af hjælpemidlet - Eller i træningslokale
MO8 Forberedende sagsudredning 2 timer	Indhold - Indhentning og vurdering af oplysninger - Telefonisk kontakt med borger og/eller samarbejdspartner med henblik på vurdering af behov

Ydelse	Beskrivelse – ydelsen kan blandt andet indeholde
MO9 Manglende afbud 3 timer	Indhold Hvis borger udebliver eller melder afbud senere end kl. 12 dagen før den planlagte aftale
MO10 Pudetjek 3 timer	Målgruppe Borgerkonsulenter og konsulenter i Aarhus kommune samt personale fra andre kommuner. Indhold Efter Siddestillingsanalyse eller Tryksårsudredning kan der tilbydes pudetjek. Pudetjek gælder for puder med luft og tilbydes cirka hver tredje måned. Pudetjek foregå I Siddeklubben hos Center for Specialrådgivning Aarhus
MO11 Undervisning og kurser for fagpersonale	Målgruppe Personale i Aarhus kommune samt personale fra andre kommuner. Indhold - Forløbets indhold aftales og afstemmes efter deltagernes uddannelses- og erfaringsniveau - Varighed og sted aftales

N: Syn-hjerne

Lovgrundlag

Afhængig af omstændighederne er syn-hjerne-området tilknyttet forskellig lovgivning:
Bekendtgørelse af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats (LBK nr. 280 af 01/03/2024)
Bekendtgørelse af sundhedsloven (LBK nr. 1015 af 05/09/2024)

Ydelse	Beskrivelse – ydelsen kan blandt andet indeholde
N0 Samtale uden udredning 2 timer	Indhold • Udredende synssamtale med synskonsulent enten fysisk eller telefonisk • Indhentning af relevante oplysninger • Behovet for videre rehabilitering vurderes. Vurderes der ikke behov for yderligere udredning afsluttes borger
N1 Samtale og udredning 6 timer	Indhold • Udredende synssamtale med synskonsulent enten fysisk eller telefonisk • Tværfaglig neurooptometrisk udredning, herunder afdækning af synsproblematikker, synsprøve, filterafprøvning og forklaring på synsproblematikken og eventuelt behov for videre forløb eller indsats • Tilbage melding og sagsfremstilling på udredningen videregives til henvisende fagpersonale • Hvis det skønnes relevant med videre forløb fra CSA, drøftes dette med det henvisende fagpersonale og borger
N2 Kompensering lys/IT/filter 4 timer	Indhold • Kompenserende afprøvning og forløb med henblik på lys, filter, IT-afprøvning med videre
N3 Træning ved synskonsulent 10 timer	Indhold • Træning og/eller compensationsteknikker i ADL, færden, læsning med videre • COPM udføres før og efter forløb
N3A Tillæg til træning ved synskonsulent 5 timer	Indhold • Opfølgning på N3
N4 Træning ved neurooptometrist 10 timer	Indhold • Okulomotorisk træningsforløb med henblik på at forbedre synsfunktionen • COPM udføres før og efter forløb
N4A Tillæg til træning ved neurooptometrist 5 timer	Indhold • Opfølgning på N4

Ydelse	Beskrivelse – ydelsen kan blandt andet indeholde
N5 Rådgivning og sparring til samarbejdspartnere 2 timer	Indhold • Rådgivning af henvisende fagpersonale med henblik på integrering af visuelle aktiviteter i genoptræning
N6 Opfølgning 2 timer	Indhold • Generel opfølgning, kan være både telefonisk og fysisk
N7 Mødedeltagelse Pr. påbegyndt time	Indhold • Tværfaglige møder i komplekse sager
N8 Manglende afbud 3 timer	Indhold • Hvis borger udebliver eller melder afbud senere end kl. 12 dagen før den planlagte aftale

O og S: Optik og syn

Udredning, rådgivning og vejledning af optiske hjælpemidler i forbindelse med nedsat synsfunktion

Lovgrundlag

Bekendtgørelse af lov om social service (LBK nr. 155 11/02/2025) §§§§ 10, 12, 112 og 113

Ydelse	Beskrivelse – ydelsen kan blandt andet indeholde
O0 Manglende afbud 2 timer	Indhold Hvis borger udebliver eller melder afbud senere end kl. 12 dagen før den planlagte aftale
O1 Sagsbehandling af ansøgninger vedrørende synsoptiske hjælpemidler, linser, briller og proteser 1 time	Indhold - Sagsbehandling af ansøgninger vedrørende briller, linser og proteser - Samarbejde med ekstern optiker, sagsbehandler og øjenlæge - Prisudregning - Indhentning af øjenoplysninger
O2 Optisk udredning af svagsyn og syn/hjerne 3 timer	Indhold - Samtale med synskonsulent inden udredning - Optisk udredning af synet herunder blandt andet refraktion, forstørrelsesbehov, filterbriller, synsfelt og kontrastsensitivitet - Udredning af binokulært syn - Afprøvning af optiske hjælpemidler - Information om øjensygdommen og dens konsekvenser - Rådgivning af medfølgende pårørende og/eller personale - Vurdering af behov for henvisning til synskonsulent - Sagsfremstilling
O3 Optisk udredning af barn 4 timer	Indhold - Samtale med synskonsulent inden udredning - Optisk udredning af synet herunder blandt andet refraktion, forstørrelsesbehov, filterbriller, synsfelt og kontrastsensitivitet - Udredning af binokulært syn - Afprøvning af optiske hjælpemidler - Information om øjensygdommen og dens konsekvenser - Rådgivning af medfølgende pårørende og/eller personale - Vurdering af behov for henvisning til synskonsulent - Sagsfremstilling
O4 Opfølgning på optisk udredning 1 timer	Indhold - Ekstra kontrol af linser i forbindelse svagsynsafprøvning. - Ekstra visuel træning - Eventuelt bestilling af optisk hjælpemiddel samt udlevering af optisk hjælpemiddel. - Bestilling af briller, kontaktlinser samt udlevering af briller og linser - Justering af briller og filter - Gentilpasning af okklusionstape

Ydelse	Beskrivelse – ydelsen kan blandt andet indeholde
S5 Opstart med kontaktlinser hos børn med defekter i regnbuehinden, grå stær eller andre anomalier 4 timer	Indhold • Indhentning af øjenoplysninger • Bestilling linser og briller • Linseinstruktion og håndtering • Journalisering • Ansøgning linser og briller hos eksterne kommuner • Indhentning af samtykke
S6 Supervision og håndtering af kontaktlinser hos børn med defekter i regnbuehinden, grå stær eller andre anomalier – stor pakke Årsydelse 8 timer	Indhold • Korrespondance med forældre og øjenlæger blandt andet i form af e-mail og telefon • Refraktion efter forespørgsel fra borgers øjenlæge • Årlig kontaktlinsekontrol på Center for Specialrådgivning Aarhus • Løbende bestilling af nye linser og prøvelinser • Ansøgning linser hos eksterne kommuner • Indhentning af samtykke • Journalisering • Center for Specialrådgivning Aarhus behandler ansøgning om kontaktlinser • Herudover betaler kommunen den faktiske linsepriser ekskl. moms og tillægges forsendelsesomkostninger
S7 Supervision og håndtering af kontaktlinser hos børn med defekter i regnbuehinden, grå stær eller andre anomalier – lille pakke Årsydelse 5 timer	Indhold • Korrespondance med forældre og øjenlæger blandt andet i form af e-mail og telefon • Årlig kontaktlinsekontrol på Center for Specialrådgivning Aarhus • Journalisering • Journaloplysninger sendes til borgers kommune • Center for Specialrådgivning Aarhus behandler ansøgning om kontaktlinser • Herudover betaler kommunen den faktiske linsepriser ekskl. moms og tillægges forsendelsesomkostninger Kommunens ansvar • Kommune modtager journaloplysninger fra Center for Specialrådgivning Aarhus • Journaloplysninger sendes til borgers hjemkommune, som videresender oplysninger til barnets værge • Hjemkommune sørger for at holde borgers kontaktlinse- og brillestyrke ajourført • Kommunen bestiller eller giver oplysninger til barnets værge, som bestiller linser, prøvelinser og brille • Hjemkommune kontakter Center for Specialrådgivning Aarhus for ekstra linsekontroller ved behov

Ydelse	Beskrivelse – ydelsen kan blandt andet indeholde
S8 Opfølgningssydelse børn med medfødt grå stær 1 time + pr. påbegyndt time	Indhold • Ekstra instruktion ved opstart af kontaktlinser • Ekstra korrespondance med forældre og øjenlæger • Ekstra kontaktlinsekontroller ved kompliceret tilpasning • Ekstra rådgivning til borger eller fagpersoner

SA: Sårområdet

Lovgrundlag

Bekendtgørelse af sundhedsloven (LBK nr. 1015 af 05/09/2024)

Ydelse	Beskrivelse – ydelsen kan blandt andet indeholde
SA1 Udredning 2 timer	Indhold • Kontakt til sårteamet for sparring, hvor der er tvivl om forebyggelse og behandling af borgers sår- og kompressionsproblematik
SA2 Kort sårforløb med behov for fysisk besøg i hjemmet eller klinik 9 timer	Indhold • Forberedelse • Vejledning i sårbehandling hos borger; 1-3 kontakter • Inklusive undervisning og sparring med personale og/eller borger • Telemedicinsk vejledning • Løbende faglig sparring i forløbet • Samarbejde med eksterne samarbejdspartnere
SA3 Langt sårforløb med behov for fysisk besøg i hjemmet eller klinik 18 timer	Indhold • Forberedelse • Vejledning i sårbehandling hos borger; 4-6 kontakter • Inklusive undervisning og sparring med personale og/eller borger • Telemedicinsk vejledning • Løbende faglig sparring i forløbet • Samarbejde med eksterne samarbejdspartnere
SA4 Tryksårsforløb 18 timer	Indhold • Udredning af problematik ud fra dokumentation eller sparring med tværfagligt personale • Udredningsbesøg i borgers hjem samt sparring vedrørende hjælpemidler eller sårbehandling • Telemedicinsk vejledning • Samarbejde med Siddestillingsteamet om eventuelt besøg i borgerens hjem • Samarbejde med eksterne samarbejdspartnere • Løbende faglig sparring i forløbet
SA5 Udredning af kredsløb i benene 3 timer	Indhold • Forberedelse • Distal blodtryksmåling af borger • Information og sparring med borger og/eller personale • Eventuelt sparring med eksterne samarbejdspartnere vedrørende kompressionsbehandling
SA9 Opfølgning 1 time + pr. påbegyndt time	Indhold • Tillægstimer til andre forløb

T: Handicapkørsel for svagtseende og blinde

Lovgrundlag

Lov om trafikskoler § 11

Formål

- Trafikskolen skal, for blinde og stærkt svagsynede på 18 år og derover, etablere individuel handicapkørsel, som rækker ud over transport til behandling, terapi og lignende
- At sikre et transporttilbud til fritidsformål til borgere med svære synshandicaps

Målgruppe

For at modtage ydelsen skal borger opfylde alle de følgende betingelser:

- fast bopæl i Århus Kommune
- være fyldt 18 år
- synsstyrke svarende til 0,10 eller mindre eller tilsvarende

Ydelse	Beskrivelse – ydelsen kan blandt andet indeholde
T1 Behandling af ansøgning om handicapkørsel for svagtseende og blinde 1½ time	Indhold • Indhentning og vurdering af øjenoplysninger • Telefonisk kontakt til borger og/eller samarbejdspartner ved behov for yderlig vurdering af synsfunktion • Sagsbehandling og udarbejdelse af afgørelse • Oprettelse af borger i Midttrafiks kørselssystem • Rådgivning og vejledning vedrørende brug af handicapkørsel

Z: Ankesager og aktindsigt

Lovgrundlag

Bekendtgørelse af lov om social service (LBK nr. 155 11/02/2025) §§ 112 og 113

Ydelse	Beskrivelse – ydelsen kan blandt andet indeholde
Z1 Ankesager – Aarhus kommune 1 time + pr. påbegyndt time	Indhold • Udarbejde af ankesag, hvis borger anker en afgørelse på et hjælpemiddel eller forbrugsgode
Z2 Aktindsigt – Aarhus kommune 1 time + pr. påbegyndt time	Indhold • Anmodninger om aktindsigt behandles inden for syv arbejdsdag. Sagen oprettes og håndteres i Cura og GO efter gældende retningslinjer. • Aktindsigt sendes til borger, værge og/eller for eksempel klagemyndigheder
Z2A Aktindsigt – andre kommuner 4 timer	Indhold • Anmodninger om aktindsigt behandles inden for syv arbejdsdag

Kurser og vidensarrangementer

Center for Specialrådgivning Aarhus kan tilbyde en bred vifte af forskellige kurser, inspirationsdage og -møder. I ydelseskataloget er der beskrevet enkelte kurser og vidensarrangementer – se under de enkelte ydelsesbeskrivelser.

Det er desuden muligt at henvende sig til Center for Specialrådgivning Aarhus med et specifikt ønske.

Til specifikke ønsker for kurser, inspirations- og vidensarrangementer hav gerne overvejet nedenstående:

✓ **Indhold og form**

Emne og mål med arrangementet eller kurset samt måden det ønskes at skulle gennemføres på

✓ **Tidspunkt og varighed**

Mulige datoer og ønske til længde på kurset eller arrangementet

✓ **Målgruppe(-r)**

Fagpersonale, sagsbehandlere, pårørende og/eller andre

✓ **Sted**

Ønsker om, hvor kurset eller arrangementet skal foregå; for eksempel på Center for Specialrådgivning Aarhus, hos den enkelte kommune eller institution

Lovgrundlag

Oversigt over lovgrundlaget for ydelseskataloget hos Center for Specialrådgivning Aarhus

A-ydelserne; syn småbørnsområdet 0-6 år

- Bekendtgørelse af lov om social service (LBK nr. 155 11/02/2025) §§ 10 og 12
- Folkeskoleloven § 20, stk. 2
- Bekendtgørelse om folkeskolens specialpædagogiske bistand til børn, der endnu ikke har påbegyndt skolegangen (BEK nr. 1263 af 28/11/2024)

B-ydelserne; grundskoleområdet syn

- Bekendtgørelse af lov om social service (LBK nr. 155 11/02/2025) §§ 10 og 12
- Folkeskoleloven § 20, stk. 1 og 2
- Socialstyrelsens forløbsbeskrivelse: Rehabilitering og undervisning af børn og unge med alvorlig synsnedsættelse 0-18 år

C-ydelserne; specialskoleområdet syn

- Folkeskoleloven § 20, stk. 1 og 2
- Bekendtgørelse af lov om social service (LBK nr. 155 11/02/2025) §§ 10 og 12

D-ydelserne; ungeområdet syn

- Bekendtgørelse af lov om social service (LBK nr. 155 11/02/2025) §§§§ 10, 12, 112 og 113
- Bekendtgørelse af lov om kommunal indsats for unge under 25 år (BEK nr. 953 af 12/08/2024)
- Bekendtgørelse af lov om specialundervisning for voksne (LBK nr. 118 af 05/02/2025)
- Bekendtgørelse af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats (LBK nr. 280 af 01/03/2024)
- Socialstyrelsens forløbsbeskrivelse: Rehabilitering og undervisning af børn og unge med alvorlig synsnedsættelse 0-18 år

E-ydelserne; voksenområdet syn

- Bekendtgørelse af lov om social service (LBK nr. 155 11/02/2025) §§§§ 10, 12, 112 og 113
- Bekendtgørelse af lov om specialundervisning for voksne (LBK nr. 118 af 05/02/2025)
- Vejledning om specialundervisning for voksne (VEJ nr. 9396 af 02/07/2009)

G-ydelserne; arbejdsmarkedsområdet syn

- Lov om kompensation til handicappede i erhverv (BEK nr. 1174 af 25/11/2019)
- Bekendtgørelse af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats (LBK nr. 280 af 01/03/2024)

H-ydelserne; synskompenserende digitale kommunikationsmidler

- Bekendtgørelse af lov om social service (LBK nr. 155 11/02/2025) §§§§ 10, 12, 112 og 113
- Bekendtgørelse af lov om specialundervisning for voksne (LBK nr. 118 af 05/02/2025)
- Bekendtgørelse om hjælp til anskaffelse af hjælpemidler og forbrugsgoder efter serviceloven (BEK nr. 92 af 31/01/2025)
- Vejledning om specialundervisning for voksne (VEJ nr. 9396 af 02/07/2009)

HØ-ydelserne; høreområdet

- Bekendtgørelse af lov om social service (LBK nr. 155 11/02/2025) §§§§ 10, 12, 112 og 113

KO-ydelserne; kommunikation

- Bekendtgørelse af lov om social service (LBK nr. 155 11/02/2025) §§§§ 10, 12, 112 og 113

L-ydelse; rådgivning og vejledning vedrørende lys

- Bekendtgørelse af lov om social service (LBK nr. 155 11/02/2025) § 112

MO-ydelserne; mobilitet

- Bekendtgørelse af lov om social service (LBK nr. 155 11/02/2025) §§§§ 10, 12, 112 og 113

N-ydelserne; syn-hjerne

Afhængig af omstændighederne er syn-hjerne-området tilknyttet forskellig lovgivning

- Bekendtgørelse af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats (LBK nr. 280 af 01/03/2024)
- Bekendtgørelse af sundhedsloven (LBK nr. 1015 af 05/09/2024)

O-ydelserne; optik og syn

- Bekendtgørelse af lov om social service (LBK nr. 155 11/02/2025) §§§§ 10, 12, 112 og 113

SA-ydelserne; sår

- Bekendtgørelse af sundhedsloven (LBK nr. 1015 af 05/09/2024)

T-ydelser; handicapkørsel for svagtseende og blinde

- Lov om trafikselskaber § 11

Z-ydelser; ankesager og aktindsigt

- Bekendtgørelse af lov om social service (LBK nr. 155 11/02/2025) §§ 112 og 113